

ACC. NR. M. 8047:1-10.

Landskap: Småland

Upptecknat av: K. J. Nilsson

Härad: Östna

Adress: Mariannelund

Socken: Kräkselt

Berättat av: Egna minnen

Uppteckningsår: 1941

Född år 1865 i Kräkselt

Etta sockenoriginal
samma i Wattenlösa

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

I Knäkshults socken i Östra härad
är en gård som heter Dal. på denna
gård var b-topp, på ett av dem som hette
Dalskult, är jag barnfödd, cirka 10 min-
uters väg därifrån, var ett annat litet topp
som hette Modal, detta beboddes av en
gammal gasalst eller avskeddad husekt
som hette Blomgren, som hade 2 barn
1 pojke med namnet Kalle och dottern Stina
Kaha, gumman sjöbo hette Spina, och denna
amma var ett gammalt sockeroriginal,
som gick under det allmänna namnet
Spina i Vätternlösa, toppet fick detta be-
namn, uppkom deraf att gånste toppet är en
bäck eller vattendrag, i detta var byggt en
säg och en tuddkvarn, men bäcke höll ej
vatten året runt så den fick ej mala
eller säga mer höst & vår deraf kom namnet
Vätternlösa

demna Anna Blomgren; eller omna i vattenlösa lösa hade till specialyrke att sticka strump
i vantar så var hon specialäst som
Barnmoska inom både Kråkskilt och
Karlstorps socknar, och angränsande om
det var svåra fall, ty det hände ordrig
vad jag kan minnas att någon doktor
behövde hämtas der omna i vattenlösa
var kallad, och det var ej vidare att
tenka på doktor ty från dessa socknar
var så nära 5. ganska vid till den när-
maste ä det var Eksjö, inga järnvägar
eller bussar ä bilar fanns dä der på 1870
talet. Men omna skatte den saken väl
inga Barnmoskor fanns håller på den
läa, Mor Anna hade för övrigt en
en magisk kraft, något kuselgemma
i både ett ä annat, ä var mycket anlitad.

ACC. N.R. M. 8047:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spinnas dagliga sysetsättning var att
gå i torp å byar, hon sticke alltid på
strumpen under turen ho gick, bad hem
å bort, nästena hadde ho i förklädet som
hon fastat upp i linbännet, då ho gick
hem hadde ho alltid ett kryte på en
sken, med en som ho tatt enot i
gåsa, fött sy strumpar uti, även så
lite matraser som kofatt, Stina Kari
ho satt hemma å kädade å spann garnet
åt hona så fött ho sydde upp det
På morgnarna så la ho iväg igen,
hon viste vilka torp å byar ho skulle
gå te, å veste på daen, her Kvinnor=
marer stäva å när de väntade sig, å
då va spinnas i Wattenlösa ej långt ber=
sta, ty dom höll aldrig hemligt för
amma att dom hadde det så stult

ACC. N.R. M. 8047:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ä då gick manna dit till ä ofta ble
fägnad ä fick säga en prat stund medan
ho fick sj på strumpa, På herrsägen
så gick ho in i andra stugor ä talade
om va ho vatt, ä när ho skulle gå dit
härnäst, lunnar denna byvandring se
botade ho bä folk, ä få med sin konst,
Hon läste bort ormbett och ormbettet
bläste bort tjorna, Borrade bort ston-
stejpe - Skerwan (Engelska sjukar) tvättade
och klädde lik, osv jag minns för hästen
sj allt ho kunde, vidare va ho spesie
allst på att stoppa in bia då de svar-
made ute i byggen, Hon hadde manns
ega bisamhället sjelt, ä god tur med dem
Men en gång så ble hennes bi. Hennes
övermåttiga, det var en solig da i
Midsommars vecka, ho höjde då en stock
(Bistock)

ACC. N:R. M. 8047:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Som svarade, ä dom ble så pass älskna
så ho kunde inte gå till ^{dem} vår som ku-
spa ho ble så hisklit stungen så ho so-
vullade upp i ansiktet ä händerna, då
kom ho springande över fjungfäua till
mig ä min far vi stod i smälja, då ho
kom! då säger min far! va ä Herrans
nam va ha då blitt vår däg fura; eller
som du ser ut såndär! ja. nice försödade
hi har svarat, ä de anda ä så älskna
så ja kan inte gå te dom vår som
Kupa: kan du stå johan gå vår ner ä
si om du kan gå te dom, eller pojken
(pojken var jag sitta 10.år) vi gick mån
fura skenade före hem, jante den
lilla smala färäger dit så hittade far
en macka spilling efter en ho. kan
tag der av si ingridde ansikte ä händer

ACC. N.R. M. 8047:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

härst i kläder, för att ej lusta smett
ty vi va ganska svettiga, jag gjorde litka
sann far ä så kom vi dit, Bria satt i
en Enruska största delen ä dom andra
flyktade omkring i luften, Kupan låg
färdig på bakken, farmin gick till ruskan
så roppte han på mig att ta Kupan ä
gå dit, det gjorde jag, ä vi fick så små
ringar in dem i Kupan, utan att själva
få ett enda sting, för att dom nu
skulle stanna kvar i Kupan så gick
anna fram i närheten ä tog ä så ringel
ringen ä hängde ner den i en träd uppe
vid pluggen, ^{i Kupan} så säger han: med denna
ring säger jag eder vid denna Kupa
och bina stannade kvar ä va smålla
efter några dar så öppnade han plugg
en ä drog upp ringen med träden

ACC. N:R. M. 8047:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Hemligheten med denna kospillning är
är den, att den är mycket onyttigt av
barn, ty från dess lukt syra hämtar barna
sitt smul till sitt förnjölter då vi nu
tvättat oss så blev det extra kaffejäst
Vi tror troligt om: att då jag var född
och tvättad i det gjorde mamma i vattenlösa
då hon skulle ta på mig linnet första
gången så säger ho! vad har vi nu
den högra handen, den så vi ta på
färd, så att du inte blir som vänster-
slabben, "hen" det slo fel ändå, ty jag
blev och fortfarande är ferdit vänsterhänd
ä det har gått bra, nu snart 77 år
men det var mamma förtärlig på, att
det slo fel föra den gången, hon kom
rätt ofta med barn, som hon syppar ha-
dde föu åkorna, dessa skulle botas på

ACC. NR. M. 8047:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

så sätt, att en Smedbälj skulle blåsa
luft på dem, det tillgick så att man
bredde ut ett lakan i själva fyren (essjan)
och lade barnet väskat eller balt mitt på
öppningen, så började man blåsa (pusta)
på med bäljen, då jag nu skulle blåsa
så sa snara. va blåser du för, ja blåser
bort ålvorna (på pojken eller flickan vilket
det nu var) detta skulle göras tre gånger
och med samma uttalande. Sedan så
saxades lakanet om barnet och så
var det botat, men sen så skulle laka-
net tvättas och då skulle barnet eller
personen bada eller tvätta sig i det vattnet
ja minns att jag flera gånger i min unge-
dom fick följa med till smejja å blåsa
med bäljen, å jag i min barnslighet
kan sje skrattade många gånger åt allvaret

ACC. N.R. M. 8047:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag var första hjälper vid tre tillfällen
då ho skulle läsa bort oambett, första gån-
gen då va i dal hos vår husbonde han
hadde en snår som blott biten i väns-
tra frammet jag var då 13. eller 14. år
från kom, ho sa te me att ja skulle gå
in i kalmlaa äter tre kalmlasträ som
var tre leder eller knuta på, det skulle
va råghalm, ä sen skulle jag gå i vägn
boden i stappa en täljkniv som dom
hett då dom skaktade, första veck me
kalmlasträna om knivens längd detta
förde hon motsols om benet tre gån-
gen och vid varje gång så stack ho
knivsedden i marken, men vad hon
läste eller sa det var tyst, men hon
bakade på huset vid varje gång ho stack
sen fick ja gå till en källa äter en kuka

ACC. N.R. M. 8047:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vatten å lite gräs från Källa, gräset åt
hästen upp å vattnet tvättade ho benet
må tre å 4 gånger, och som några timmar
var sommaren borta å mörren var fullt
frisk efter den kuren, en annan gång
var det en katt som var biten, en
tredje gång var det vår egen ho som
var biten i mullen så värde på Gripslund
hängård jag var då 93-år gammal, hon
levde in något på 1900 talet och var 84
år då hon dogg hon å Wätterlösa
dotter Stina Kari blev gift och hade å
giftet en styvson, denne är 63 år och är
gift med en köttlig kusin till mig
hon är nu 79 år gammal och boende
i Kråkshults socken östra härad
hon å Wätterlösa var en smäl å omtyckt
meniska och sårsaplig godsint å enkel